ИНФОРМАЦИЈА О ЗАКОНСКИМ ПРОМЕНАМА У ПЕРИОДУ ОД ЈАНУАРА ДО ЈУНА 2016. ГОДИНЕ

Током јануара 2016. године нормативне активности Министарства унутрашњих послова биле су усмерене на спровођење неопходне процедуре за предлагање три нова и кључна системска закона Влади, као и на процедуру самог доношења од стране Народне скупштине. Закон полицији, Закон о јавном реду и миру и Закон о јавном окупљању објављени су у „Службеном гласнику РС“, број 6/16 28. јануара 2016. године и предвиђају следеће новине, које су у складу са захтевима и нормативним стандардима који се постављају пред Републику Србију и њене органе у процесу придруживања Европској унији:

Закон о полицији *(„Службени гласник РС“, бр. 6/16)* предвиђа низ новина у погледу организационе структуре Полиције, њених овлашћења, нових средстава принуде, каријерни развој полицијских службеника, контроле рада запослених и самог министарства. Између осталог, услови за заснивање радног односа су пооштрени у смислу да запослени требају да испуњавају посебне услове и током трајања радног односа, а не само приликом заснивања радног односа. Успостављају се нова законска правила за каријерни развој, напредовање у хијерархији и кретање кроз организациону структуру, вредновање резултата рада, а не само формалног образовања.

Нормативно су уређена правила о сарадњи министарства са чиниоцима система безбедности у најширем смислу, као и са јединицама локалне самоуправе, другим дражавним органима и носиоцима јавне власти, међународним организацијама и институцијам међународне заједнице.

Нарочита пажња посвећена је дефинисању полицијских мера и радњи. Обзиром да се полицијски послови осавремењују, а европски стандарди улазе и у наше прописе. Уводе се електромагнетне палице (шок палице) којима ће бити опремљени припадници специјалних јединица, као и распршивачи са надражујућим дејством који ће постати саставни део стандардне опреме полицијских службеника.

Сектор унутрашње контроле полиције има нова овлашћења и нове инструменте кроз које ће имати пун капацитет да спроводе мере против корупције. Уводе се тестови интегритета, као метод за разоткривање кривичног дела корупције и коруптивног понашања службеника.

Закон о јавном реду и миру *(„Службени гласник РС“, бр. 6/16)* је резулатат одређених друштвених промена и нових решења која произилазе из Закона о прекршајима, Закона о комуналној полицији и Закона о приватном обезбеђењу, те је његовим доношењем предвиђен низ нових прекршаја којима се нарушава јавни ред и мир, као што је нпр. угрожавање сигурности коришћењем уређаја на даљину.

Прекршаји јавног реда и мира значајан су показатељ стања безбедности, директно утичу на осећај личне безбедности грађана и после кривичних дела заузимају значајно место у области безбедности. Министарство унутрашњи послова, односно полиција предузима прописане мере и радње, ради очувања стабилног јавног реда и мира, поступајући управо по овом закону.

Закон о јавном окупљању *(„Службени гласник РС“, бр. 6/16)* је у најкраћем могућем року успешно израђен и донет с обзиром да је Одлуком Уставног суда на седници од 9. априла 2015. године утврђено да Закон о окупљању грађана није у сагласности са Уставом, услед чега је након објављивања ове одлуке шест месеци постојала правна празнина у области јавних скупова. Законом о јавном окупљању дефинисани су окупљање, места окупљања, организатор окупљања, а прописани су и обавеза пријављивања окупљања на отвореном простору у складу са Уставом, садржај пријаве окупљања, дужности организатора, вођење окупљања, ангажовање редара и учесника на окупљању, мере обзбеђења, спречавање или прекид окупљања, мере у случају прекида окупљања, као и казнене одредбе.

У наведеном периоду од јануара до јуна 2016. године, донети су и други закони чији овлашћени предлагач за његово доношење није Министарсто унутрашњих послова, али се одредбе тих закона примењују у раду овог министарства, то су: Закон о информационој безбедности, Закон о општем управном поступку, Закон о систему плата запослених у јавном сектору и Закон о изменама и допунама Закона о прекршајима.

Закон о информационој безбедности *(„Службени гласник РС“, бр. 6/16)* је уредио мере заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима, одговорности и обавезе правних лица приликом управљања и коришћења ИКТ система, као и надлежан орган за спровођење мера заштите. Закон поред Тела за координацију уређује постојање три организациона облика везана за заштиту од безбедносних ризика: 1. Национални ЦЕРТ - Национални центар за превенцију безбедносних ризика и ИКТ системима; 2. Центар за безбедност ИКТ система у републичким органима (ЦЕРТ републичких органа) и 3. Самостални оператори ИКТ система у који између осталог спада и министарство надлежно за унутрашње послове. Самостални оператори ИКТ система су у обавези да формирају сопствене центре за безбеднос ИКТ система ради управљања инцидентима у својим системима. Између осталог, обавезе свих ових центара су: израда интерних аката у области информационе безбедности, избор, тестирање и имплементација техничких, физичких и организационих мера заштите, опреме и програма, избор, тестирање и имплементацију мера заштите од КЕМЗ (компромитујуће електромагнетно зрачење), надзор имплементације и примене безбедносних процедура, управљање и коришћење криптографских производа, анализу безбедности ИКТ систеама у циљу процене ризика, обуку запослених у области информационе безбедности.

Закон о општем управном поступку *(„Службени гласник РС“, бр 18/16)* је донет ради усклађивања са упоредноправним решењима и међународним стандардима, посебно што је реформа јавне управе значајна за процес приступања Европској унији. Основни циљеви овог закона су модернизовање управног поступка, чињење овог поступка ефикаснијим за његово поједностављење, делотворније остваривање јавног интереса и појединачних интереса грађана и правних лица у управним стварима, потпуније остварење и заштита слобода и права грађана у примени управних прописа и др. Од изузетног значаја је увођење нове димензије у члану 9. Начело делотворности и економичности, јер ослобађа станку прибављања оних података о којима службене евиденције воде органи јавне власти, тако да орган може од странке да

захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којим се не води службена евиденција. Предвиђена је и прекршајна одговорност у случају да овлашћена службена лица захтевају од странке да достави податке који се воде у службеним евиденцијам. Што се тиче првостепеног поступка и његовог покретања новина је да се поступак који се покреће по захтеву странке, сматра покренутим када орган прими захтев странке, а уколико је поступак покренут по службеној дужности и у интересу је странке, сматраће се да је овај поступак покренут кад орган предузме било коју радњу ради вођења поступка, док ће се, са друге стране, сматрати да је поступак који није у интересу странке покренут по службеној дужности тек обавештењем странке о акту покретања овог поступка.

Закон о систему плата запослених у јавном сектору *(„Службени гласник РС“, бр18/16)* примењује се између осталог на полицијске службенике, професионалне припаднике Војске Србије и запослене у органима у чијем су делокругу безбедносни и обавештајни послови. Доношењем овог закона успоставља се јединствени оквир за плате у јавном сектору, као и исправљање статусних неуједначености које су се дешавале применом прописа који уређују плате запослених у јавном сектору. Према овом закону запослени у јавном сектору остварују право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са Законом и посебним законима. У нашем случају посебан закон јесте Закон о полицији који даље разрађује; плату и друга примања, платне групе, платне разреде и коефицијенте, право на накнаде и др, где је између осталог наведено да се за запослене у Министарству унутрашњих послова структура плате и коефицијенти плате утврђују посебним актом Владе, као и да се основица за обрачун и исплату плата утврђује одлуком Владе (члан 184. Закона о полицији). Међутим, стоји обавеза министарства за унутрашње послове да изради Посебан каталог који садржи и попис радних места полицијских службеника, осим радних места која су актом у унутрашњем уређењу и систематизацији означена степеном поверљивости, опште/типичне описе послова на тим радним местима и захтеве за њихово обављање, као и платне групе и платне разреде у које су сврстана та радна места, који је саставни део Општег каталога.

Закон о изменама и допунама Закона о прекршајима *(„Службени гласник РС“, бр. 13/16)* донет је ради омогућавања знатно шире примене прекршајног налога и ефикаснијег закључивања споразума о признању прекршаја, као и због унапређења одредаба о достављању и др. Напомињемо да је на иницијативу Заштитника грађана прецизније уређена последица уписа у регистар неплаћених казни и других новчаних износа (поводом чега је и покренута иницијатива за оцену уставноти члана 336. Закона о прекршајима). Значајне новине које се одражавају у раду полицијских службеника су: издавање прекршајног налога и у електронској форми, увођење могућности издавања опште наредбе за довођење у прекршајном поступку као и шира примена споразума о признању прекршаја. Посебно ћемо издвојити члан 189а Издавање опште наредбе за довођење, којим се омогућава да се према окривљеном који се налази у бекству или очигледно избегава довођење може издати од стране прекршајног суда општа наредба за довођење. чиме се омогућава ефикасно проналажење и довођење вишеструких повратника учинилаца прекршаја. Сада ће вишеструки повратници у чињењу прекршаја, који су избегавали пријем позива и који имају фиктивне

адресе, бити суочени са ситуацијом да их у контроли саобраћаја, приликом преласка државне границе или приликом вађења докумената у Министарству унутрашњих послова, полицијски службеници евидентирају као лица која треба довести у суд, након чега следи, без одлагања, спровођење надлежном суду о њиховом трошку, уз могућност задржавања до 24 часа, уколико суд не може одмах да их процесуира. Што се тиче споразума о признању прекршаја предвиђена је могућност да се окривљени и подносилац захтева могу споразумети да се заштитна мера прописана за прекршај за који се окривљени терети, изрекне у мањем обиму или да се не изрекне. Између осталог, укинуто је ограничење по питању могућности споразумевања окривљених и подносилаца захтева у односу на обим запрећене заштитне мере.